

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 23. mal. serpana 1880.

List 30.

Anton Kutnar,

pobožen kristjan, velik dobrotnik revežev.

„Pravični pa bodo vekomaj živeli in pri Gospodu je njih plačilo.“ Na te besede sv. pisma sem se nehoté spomnil, berž ko se je po naši fari raznesel žalostni glas, da je oči zatisnil ter umerl nepozabljivi gospod Anton Kutnar, posestnik na Pljuski, pol ure od št. Vida na veliki cesti dolenski. Da bi se spomin tega blagega moža ohranil tudi v „Zgodnji Danici“, ktero je ranjki takó rad prebiral, naj služi ta dopis. Rodil se je ranjki 3. nov. 1808 v sloveči hiši „pri Markotu“, ktera je po izverstnih možéh, ki so ondi ugledali luč svetá, slavo dežele naše razširila tudi onkraj svojih mej. Visokóčastiti gospod Frančišk Ksaver Kutnar, bivši knezoškof Lavantinski in prednik slavnega Slomškega, so bili v tej hiši rojeni, njih brat Ignacij, nekdanji župnik Boštanjski, nadalje nek drug gospod, ki so umerli kot dekan, sedanji župnik na Bučki, gosp. Ignacij Kutnar, in memo družih tudi ravnokar umerli g. Anton Kutnar, posestnik velike kmetije na Pljuski, o katerem eden častilcev njegovih piše te-le kratke verstice: Ranjki Anton je bil ob svojem času poterjen k vojakom. Nosil je pa komaj leto in dan vojaško suktnjo, ker so ga njegov oče — kakor je bilo v prejšnjih časih navadno pri premožniših hišah — odkupili od vojaščine. Iz vojaške dobe je vedel ranjki povedati zlasti to, da so ga vsi častniki radi imeli zarad njegovega mirnega in pohlevnega vedenja ter zarad njegove velike postave. Pri nekem vojaškem pregledu stal je kot naj večji pervi na kraju in stotnik mu je podaril staro dvajsetico, kar je ranjki v svoji priprostosti rad omenil v prijateljski družbi. Brat ranjcega Antona, gosp. Fr. Kutnar, je bil šel l. 1824 kot dvorni kaplan slavnoznanega škofa ljubljanskega preč. g. Avguština Gruberja in pozneje metropolita Solnograškega v mesto Solnograd, in nekoliko časa kasneje se je bil podal tjakaj tudi vojaščine oproščeni Anton. Tamošnje bivanje mu je ostalo v tako ljubem spominu, da je vedno želel še enkrat pred smertjo videti staro častiljivo stolnico sv. Ruperta. Mnogo veselega in mikavnega je vedel pripovedovati o prijetnem življenju pri bratu v Solnogradu, kakó se je ondi učil nemščine, kakó je pri raznih gostijah stregel visokim gospodom. Zlasti slavnostni obed o priliki posvečevanja tadanjega solnograškega kanonika slavnega Friderika kneza Švarcenberga za metropolita v Solnogradu, pri katerem obedu

je stregel tudi on, mu je bil dobro v spominu in rad je pokazal obleko, ktero je imel takrat na sebi.

Leta 1831 so postali brat ranjcega kanonik in ob enem višji šolski nadzornik vse solnograške nadškofije. Vsled tega so učitelji večkrat k njim dohajali in bratu Antonu, ki je bil takrat nemščine še prav malo vajen, donašali knjige, da bi se temeljito izuril v nemškem jeziku. Zato so bile ranjkemu nemške legende svetnikov do zadnjega najljubše berilo. — Leta 1844 so bili g. Fr. Kutnar posvečeni za knezo-škofa Lavantinskega; preselili so se tedaj z bratom svojim v št. Andrej na Koroško, kjer je bil prej sedež Lavantinskega škofa, pozneje l. 1859 so ga škof Slomšek preložili v mesto Maribor na spodnje Štajersko. Naš ranjki gosp. Anton Kutnar je bil pri bratu škofu v št. Andreju oskerbnik obširnih škofovskih posestev in vedel je povedati marsikaj, kakó je bilo tudi ondi prijetno in veselo, kakó je hodil na planine, kjer so imeli veliko živine na paši itd. Škoda, da so g. knezoškof Fr. Kutnar vedno bolehali in so že čez dve leti, 11. marca 1846, v Gospodu zapali. Tadanji kanonik št. Andrejski g. Ant. Slomšek so jim govorili ginljivo nagrobno.

Že 30. maja so bili g. Anton Slomšek od kardinala in metropolita solnograškega kneza Švarcenberga imenovani ter 5. julija posvečeni za naslednika umerlemu knezo-škofu Fr. Kutnarju. Slomšek so prevzeli vse pre-makljivo blago ranjkega in tudi brata Antona, čigar pobožnost in poštenost je bila obče znana, so radi sprejeli v svojo službo. Le-tá pa je otožen zarad bridke zgube predrazega brata želel si domú v svoj rojstni kraj na Dolensko. G. Anton Kutnar je vedel o škofu Slomšku veliko zanimivega povedati, posebno njih pridig ni mogel prehvaliti. Djal je o priliki, da so govorili takó prečudno mirno, ginljivo in na lahko, da je bil vsaki poslušalec od neke nevidne moči prisiljen paziti na vsako besedico, ki je prišla iz njih ust. Povedal je, kakó so škof Slomšek, precej ko so škof postali, za družino priméren hišni red ustanovili in vsaki večer ž njimi rožni venec (roženkranc) molili itd. — Ni se tedaj čuditi, da je ranjki gosp. Anton Kutnar po tolikanj lepih zgledih svojih častiljivih predstojnikov, kakor sta bila škofa gg. brat France in slavni Slomšek, pridobil si tistega duha in tistih čednosti, kakor n. pr. resnično pobožnost, ljubeznjivost in dobrotljivost do ubozih, ki so ga takó posebno zaljšale in vsakemu človeku priljubile. — Kmalí potem, ko je bil prišel iz Koroškega v svoj rojstni kraj, se je ranjki priženil k sloveči in bogati hiši na Pljusko, kjer je bila od nekda močno obiskovana gostilna ob

dolenjski cesti; zato je tudi sploh znan bil pod domačim imenom, Pljuskar. Žena ranjcega je bila silno dobra in usmiljena, pa mu je kmali umerla zapustivša edino hčerko. Tudi to mu je, komaj nekoliko odraslo, po kratki bolezni Bog vzela. Tako je blagi gospod ostal čisto sam, pustil je kerčmo, in vse svoje naslednje življenje je posvečeval Bogu v pobožni molitvi in v delih keršanskega usmiljenja. Kar je on v tem oziru storil, se ne dá popisati, ker je večji del ostalo skrito pred svetom. Ranjki ni iskal hvale pri ljudéh, zato jo je pa gotovo prejel v obilnosti pri njem, „ki na skrivnem vidi in kateri kozarca hladne vode, podeljenega v njegovem imenu, ne bode pustil brez plačila“. Reveži mile solze pretakajo na njegovem grobu, ker ni ga več, da bi jim dajal pomoči in tolažbe, katero so v toliki meri dobivali pri njem. Kdorkoli je bil v kaki potrebi, zatekel se je k g. Kutnarju na Pljusko, in gotovo ni šel prazen iz njegove hiše. Pomagal je ranjki ubožanim družinam, revnim rokodelcem; popotnikom, ki so se oglasili pri njem, je rad postregel, in jih prenočil; naj bolj pa so mu bili pri sercu bolniki, katerim je pošiljal denarja in krepkih jedi. Gospoda kaplana v št. Vidu sta prejela od njega vsako leto po kakih 30 gold. in tudi več, da sta jih razdelila bolnikom, ki sta jih hodila obhajati in v dalji bolezni obiskavat. Veliko je ranjki storil za cerkve, kadar so bile kake prostovoljne darovanja za eno ali drugo napravo pri cerkvi. Tudi na sv. Očeta ni pozabil in jim je vsako leto kaj podaril. Pa kdo bo vse to poštel? Reči se smé, da tako miloserčnega moža je redko kje najti, kakor je bil ranjki Pljuskar. Za vsak dobrodelen namen je bil precej pripravljen kaj izdatnega storiti. Minulo zimo se je pobirala milošnja za stradajoče Istrijane, in on je bil prvi, ki je dal precej veliko denarja in živeža, ter je zraven tega tudi še drugim prigovarjal, naj pomagajo siromakom. Družini svoji ni bil samo skerben gospodar, ampak tudi dober oče; zato so se posli po več lét držali njegove hiše. Prijazni opomini njegovi ostanejo nepozabljivi vsim, kateri so bili kdaj pri njem v službi. Ker je bil tako sploh čislán in spoštovan, so ga pri volitvah večkrat izbrali sosedje za volilnega moža in vselej je zvesto držal se domoljubne stranke; bil je tedaj tudi v tem oziru ves poštenjak.

V Solnogradu in v št. Andreju se je pri njegovem bratu knezo-škofu vedno shajala družba odličnih častitljivih gospodov duhovskega stanú; vsled tega je imel ranjki Pljuskar neizmerno spoštovanje do duhovnov. Le-ti so mu bili naj ljubši tovarši, in ako je kateri domačih g. duhovnov iz št. Vida peljal se memo njegove hiše, se mu je skoraj zameril, ako se ni pri njem oglašil ter poslužil se njegove prevelike gostoljubnosti. Da bi svoje poslednje leta ložje v miru preživel, je mislil obširne posestva prodati in v št. Vid se preseliti, da bi bil bližje farne cerkve in prijateljev svojih, gosp. duhovnov; ali nemila smert ga je prehitela. V zadnji bolezni je bil popolnoma Bogu vdan, nobena besedica ni razodevala kake nevolje. Družino svojo je prosil — da se je vsim milo storilo — naj imajo poterpjenje ž njim in naj mu ne strežejo z nevoljo. Do solz ginjen je šel od njegove bolne postelje, kdor ga je prišel obiskat. Dal se je dvakrat previditi in s serčnim hrepenenjem je prejel sv. Popotnico. Ko od slabosti ni mogel več govoriti, je vedno križček poljuboval in oči zaupljivo obračal na steno v podobo Matere Božje. Umeril je za kratko pljučno boleznijo lahko in mirno, star 71 lét. Djali so, ki so bili pri smerti njegovi: „Takó umerje pravični“. Truplo ranjcega je bilo pokopano 15. t. m. zjutraj na farnem pokopališču v št. Vidu. Veliko ljudstva se je pogreba vdeležilo in v marsikakem očesu se je lesketala solzica hvaležnosti in spoštovanja do ranj-

cega, ker bil je zares dobitnik cele fare in spoštovan mož, da malo taciéh. Zaupljivo sedaj že vživa v nebesih plačilo za toliko dobrih déel pri Bogu po besedah sv. pisma: „Kdor v obilnosti seje, bo tudi v obilnosti žél“.

V št. Vidu na Dolenjskem, 15. julija 1880.

J. P.

Silno potrebna beseda o lepi izreji mladine.

II.

Ali je ne mara treba še dokazov, kako potrebna in tehtna je dobra veraka izreja za mladino? To nam pripoveduje in zaterjuje na sto in sto krajih sv. pismo. Že v starodavnih časih je bilo judom neprenehoma zaterjevano, kako živo naj skerbé, da bodo njih otroci dobro poučevani v Božji postavi, da naj se učé svetih resnic in potov, po katerih jim je hoditi. Pristavljalo se je, da to je veliko bolje, kakor pa ko bi jim starši zapustili zakladov zlata in srebra. Naravnost je bilo rečeno, da je veliko bolje otrók ne imeti, kakor pa imeti take otroke, ki ne poznajo postave Božje in so brezbožni. Pri Jezusu Sirahu se bere (16, 1—4): „Ne veseli se brezbožnih otrók, če tudi jih je veliko. Ne imej nad njimi radosti, ako ni pri njih strahú Božjega. Ne zanašaj se na njih življenje, in ne šteje na njih dela, ako ni pri njih strahú Božjega. Zakaj en otrok, ki se Boga boji, je bolji kot tisuč brezbožnih. Bolje je brez otrók umreti, kakor pa brezbožne otroke zapustiti.“ In Bog je judovskemu ljudstvu po svojem služabniku Mojzesu za terdno naznanil: „Zapovedi, ki sem ti jih danes dal, naj ostanejo v tvojem sercu, in ti jih izročuj svojim otrokom, kadar sediš z njimi v svoji hiši, kadar hodiš z njimi po poti, kadar grejo spat in kadar vstajajo. (5. Mojz. 6, 6—7.)

Otrok ni nič vreden, ako mu ni globoko v serce vtisnjena zapoved Jezusova: „Išite naj poprej Božjega kraljestva in njegove pravice“, potem da mu bo „vse priverženo.“ (Mat. 6, 33.) „Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi?“ (Mat. 16, 26.) Zato je bila tudi aposteljnóm glavna skerb keršanske starše zavračati na to, kako velika dolžnost je ta, da versko izrejšajo otroke. „Vi očetje!“ pravi sv. Pavel (Ef. 6, 4), „izrejšajte si otroke v nauku in v strahu Gospodovem“. Kako res potrebno je to! Otrok ni za nobeno rabo, nikoli se ne moreš nanj zanešti, ako ni poučen v keršanskem nauku in v njem tako uterjen, da ga spolnuje tudi takrat, kadar ga ti ne vidiš.

Sv. Cerkev se je vselej držala tega nauka. Prvi nauk, ki ga je dajala otrokom, je bil keršanski nauk. Na tej podlagi se je razvilo keršansko šolstvo in še zdaj, kakor koli tudi se vsiluje nekeršanski duh z brezverskimi učenci v šole, vendar tega še niso mogli doseči, da bi keršanski poduk odpravili. Saj videzno je keršanski nauk še zmeraj podlaga vsega poučevanja. Se vé, da šolskega kruha nevredne osebatva velikrat nasproti podirajo, kar nauk Kristusov vzdiguje in postavlja. Zato pa tudi takim še nikoli ni odšlo, kar je zažugal Gospod in Ljubivec malih: „Gorjé pohujšljivcem!“

Goljufi in zapeljivci so nekaki modrijani, ki terdijo, da naj se vera še le potlej uči, kadar se otrok sam zamore odločiti za to ali uno vero, — še le potlej, ko je že otrok spriden in poln hudih nagnjenj, ki so pravi veri nasproti! Še le potlej tedaj naj bi se otrok vere učil, ko ne more več vere, čednosti in Boga priserčno ljubiti in ne se vojskovati zoper hudo, ker so mu grehi lepo podlago za vero že spodjedli in ga na-

polnili s nagnjenji do tega, kar je hudo in greh. Šolski moške ravno imajo velikrat priliko viditi, kakošni so otroci, ki so spačeni predno so se v veri podučili in vterdili, in kako težko se s tacimi kaj dá opraviti.

Zato je potrebno, da se otrok zgodaj uči poznati Boga in njegove zapovedi in prepovedi, pa tudi strahovanja in kazni, ki ga čakajo, ako po versko ne živi.

Smé se reči, da vsi papeži in škofje so dajali neštivilne uke in naredbe, kako pridno naj se vse sploh uči keršanski nauk. Zato so še vedno letne spraševanja pred velikonočno spovedjo, h katerim morajo verniki zvesto hoditi, in smeraj veči nered je z dolžno velikonočno spovedjo in Obhajilom tam, kjer se to začne opuštati. Zato so keršanski nauki ob nedeljah in praznikih, ki Bog ne daj jih zanemarjati. Zato precej matere učijo otročiče prve molitvice in verske resnice; duhovni jih potem podučujejo posebej za sv. birmo, posebej za prvo spoved, in zopet za sv. Obhajilo. Zato mora v vsaki šoli keršanski nauk biti prva in naj potrebniši stvarina. Za nekoliko odraščeno mladino je zopet ponavljajna ali nedeljska šola, na kateri je prav veliko ležeče in mladina jo mora prav pridno obiskovati. V tej šoli se ima spodrastla mladina s čverstim podukom tako vterditi, da se zná sama sebe voditi in vladati, da se nikakor ne dá pozneje v smertne pregrehe potopiti. Kako potrebno je to n. pr. na kmetih zoper razuzdano ponočevanje, pijančevanje itd.! Zakaj mladi človek, ko se takim pregreham vdá, je toliko kakor hudobnemu dubu zapisan, iz čegar oblasti se mu bo težko več rešiti. Kako potreben je taki nauk rokodelskim učencem, kateri pozneje navadno pridejo v tolike nevarnosti, in ki so velikrat že ko učenci med tako brezvestnimi delavci, da bi v peklu skorej ne mogli gerših reči slišati!

Prav lepo in hvale vredno je torej pri mladih ljudéh, ako se prav dobro naučé vsega keršanskega nauka ter ga imajo v spominu v svojem življenju, posebno pa v nevarnostih. Častno je za mladino, kar se včasih sliši: „ta mladeneč, — to dekletó zná ves keršanski nauk, tudi še veliki katekizem in zgodbe sv. pisma“. — Zavoljo toliko potrebnega znanja keršanskega nauka in verske izreje morajo tudi ženini in neveste spraševanje opraviti.

Prav lepo so toraj ranjki sv. Oče Pij IX še v svojem naj poslednjem nagovoru do rimskih mestnih župnikov priporočevali: naj pač gotovo in res skerbé, da bodo vsi rimski mestni otroci dobro podučeni v keršanskem nauku, naj bi se ne dogodilo, da bi se v velikem mestu keršanstva nabajali otroci, kateri bi ne bili podučeni v verskih resnicah. Ravno to želé in priporočujejo sedanji sv. Oče Leon XIII. To priporočujejo vsi keršanski pridigarji, vsa keršansko-katoliška Cerkev. Vselej in povsod je to veljalo za veliko dolžnost, in za veliko sramoto pa, ako so bili otroci nevedni v keršanskih resnicah.

Lepa verska izreja otrok je tako potrebna, da človek brez tega sploh za človeško družbinstvo ni, da ni za med ljudi, kakor se reče, da je tako nevaren občinstvu, kakor volk med čedo jagnjet. Človek brez dobre verske izreje je nevaren življenju in premoženju, nevaren dobremu imenu in poštenju, nevaren čednosti in nedolžnosti, nevaren mladim in starim, nevaren ljudém in živini, nevaren v hiši in zunaj hiše; nevaren v gozdu in samoti. Kadar ti bo najbolj zagotavljal, da je tvoj zvest prijatelj, te zná zavratno mahiniti in ubiti; kadar se bo najbolj skerbnega kazal za tvojo srečo, te utegne zviti in goljufati, oropati in okraati; kadar bo prisegal in se pridušal, da je zvest sin domovine, jo bo zatajil in izdal; privlekel se bode kakor jagnje v tvojo hišo, razkril pa se bo kakor volk nad tvojimi otroci, ženo, kakor grabljivec tvojega premoženja, ali celó kakor klavec in morivec tebe in tvojih! Nikomur ne moreš

popolnoma verjeti, na nikogar se čisto ne zanesti, ako ni v keršanstvu izrejen in vterjen.

Zato ne le duhovni in dobri verniki, *) ampak vsi ljudje, ki le malo uma imajo, spoznajo, kako potrebna je verska izreja vsakemu človeku in posebno mladini precej v začetku. Utegne se kdo čuditi, pa je vendar resnica, da tudi ljudje, ki so sicer sami brez vere, brez ljubezni in spoštovanja do vere in sv. Cerkve; vendar določno terdijo, da vsi otroci morajo versko izrejeni biti. Le naj bolj zaverženi in čisto spačeni ljudje, sli pa neumni nevedneži mladini te dobrote ne privoščijo. Kako neusmiljeno so se opekli velikrat ženini in neveste, ki niso na to gledali, predno so stopili v zakon. Kako se goljufajo gospodarji pri poslih, kako naj viši glave pri vradnikih in državnih služabnikih, ako ne gledajo na keršanski značaj!

Od stoletja do stoletja toraj neprenehljiva skušnjava kaže, da čisto brezverski starši velikrat pobožnim redovnikom in redovnicam otroke dajejo v izrejo, ker so prepričani, da sin, hči ne bodeta brez verske izreje srečna in zadovoljna. Protestant in državnik Guizot n. pr. pravi: „Nezmérno cenó stavimo na verski vpljiv in verske navade, ki dan danes gospodujejo po naj večem delu naših očitnih učiliš.“ Prostomiselní modrijan Cousin piše: „Brez vere bi šole storile več hudega kakor dobrega, služile bi morebiti le v to, da bi napravile divjaštvo nove šege, v katerem bi se svetni nauki družili z globoko nevednostjo tega, kar je dobro in lepo...“ Bogatajic in verski sovražnik Rousseau (r. Rusó) pravi: „Ne verjamem, da bi brez vere mogel človek čedno živeti, dolgo časa sem bil te slepilne misli, ktere sem pa zdaj čisto ozdravljen...“ Grof Portalis popisuje, kako se je godilo na Francoskem ob času, ko je bil verski poduk zatert. On pravi, da zginila je bila misel na božanstvo, ni se več razločilo, kaj je prav in kaj neprav. „Naši otroci — je rekel — bodo potepuhi in razbojniki...!“

Glas vpijočega v puščari.

Sveta čistost z nedolžnostjo.

Poslušajte glas, vé nedolžne, čiste duše! Nikakor in nikdar se čiste in nedolžne ohranile ne boste, ako pokore ne delate, to je, ako vedno v spokornosti ne živite. Spokornost pa je zatajevanje počutkov. Hiša spokornosti se pa izhaja na te-le stvarine: post v jedi in pijači, pritergovanje pri spanji, vedni opravi duše in telesa, trudivno delo, mraz in vročina, bolehnosti in vsake verste priteznosti. To so kamni in opeke; treba je pa k zidavi še: apna in vode; ker to dvoje je tako rekoč duša zidave. Zatoraj je treba tudi pri zidavi prave spokornosti v teh-le dušnih rečéh: Premišljevanje življenja, naukov, izgledov in britkega terpljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa, njegove deviške Matere Marije, aposteljnov, marternikov, spokornikov in družih služabnikov Božjih, smerti, sodbe, pekla in nebes. Zato je posebno dobro brati življenje Jezusa in svetnikov. Zatajevanje svoje volje, premagovanje vsih strastnih dušnih nagibov, čez vse pa zvite, hinavske in samopridne lastne ljubezni je silno potrebno. Nasproti pa iskati v vsih rečéh le večje slave Božje, spolnovanje presv. volje Božje in dopadajenje najvišega Gospoda v vsih rečéh, pa zveličanje svojega bližnjega. Iz teh reči se zida hiša prave pokore, v kateri se ohrani nedolžna, čista duša, da taka ostane; pa tudi duša, ktera je nedolžnost zgu-

*) Prosimo v ravno ta namen: ne pregledati spiska „Angleško“ v današnji številki. Vr.

bila, se z nečistostjo in drugimi pregrehami oskrunila, v taki hiši doseže spokorno čistost duše in telesa in gnado Božjo. Pri postavljanju te hiše je treba v zemljo kopati in temelj vložiti; ravno tako je treba, kdor hoče sam v sebi ali pri družini hišo spokornosti zidati, se globoko poniževati in temeljni kamen prave ponižnosti postaviti, ter na tej podlagi vse drugo staviti; če tega ni, se naj lepši priprave vse poderó. Hiša mora tudi streho imeti, ako te ni, vse razpade; hiša pokore mora biti pokrita z ljubeznijo do Boga čez vse in z ljubeznijo do bližnjega kakor do samega sebe, zavoljo Boga. Zatoraj brez ponižnosti v tej duhovni zidavi nič ne obstane, brez ljubezni Božje pa se zopet vse podere.

Poslušajte mladenči in deklice, visokega in nizkega stanú, učeni in priprosti, vikši in podložni, nedolžni in grešniki; brez prave spokornosti ni bilo in je ne bode nedolžne čistosti, in ako ste se zgubili, tudi ne apokorne čistosti. Brez stanu primérne čistosti duše in telesa nobeden Boga gledal ne bode. Kdor jo je zgubil, mora spokorno čistost pridobiti, ako hoče Boga gledati.

Pristavim naj resničen izgled iz sedanjega časa. V tem izgledu, upam, bode marsikdo našel tehtne pomočke, svarila in vodila, kateri je nedolžnost zgubil, se onečistil in s pregrehami ranil, kako in katerih pomočkov se je lotiti, da bi se iz grešnih navad in mesenih strupenih slast izkopal in pravo spokorno čistost dosegel in dalje v gnadi božji čisto živel, pokoro delal in potem tisto veselje dosegel, katero je vživela Marjeta Kortonska, ali kakor ga sv. Avguštin, sv. Konrad tretjerednik, in toliko družini vživa na veke pred obličjem trojnoedinega Boga.

Mladeneč, zapeljan v zgodnji mladosti po spridenem šolskem tovaršu in pohujšau, ter podučen v vsake verste naj gnusnejših gerdobijah, je vedno dalje se pogrezoval v brezno mesene spridenosti, tako, da ga ni družega bilo kakor ostudna nečistost v mislih, željah, besedah in djanji, globoko pod naravo pogreznjen. Vest ga je včasih hudo pekla, studil je greh, se jokal in sklepe poboljšanja delal; pa vendar vedno se pogrezoval v žrelo nečiste pošasti. Šestnajst lét star, prepekan od grizeče vesti, si je vso silo delal, se tega nečistega zmaja rešiti. Poiskal je skerbnege spovednika in opravil dolgo spoved, se potem vsih pomočkov spokornosti poprijel, klical v milost Božjo in v pomoč Device Marije. Rešen je bil iz žrela, akoravno silno slab, še večkrat omahujoč, je s časoma vse opustil, se noč in dan vojskoval in pokoril. Po dvajsetem letu je nesrečni na sebe in na svoje dobre navade jel upanje staviti, je v jedi in pijaci opuščal zatajevanje; verjel sebi, in tako mlačen in lahkomisljen prihajal v čuvanju nad seboj. Zašel je v stare priložnosti in po malem se zopet pogreznil v stare ostudnosti, še v večji meri kot poprej, poleg tega pa še v vsake verste družini pregréh. S pervega je še silno žaloval, se tudi za mali čas poboljšal; pa ker je dobre jedila, vino in lepo obleko ljubil, se ni mogel več čisto iz blata pregrehe izkopati. Prepustil se je vsemu nesramnemu življenju, zraven tega pa si je sam jel vero in verske resnice rovati iz serca. Rad bi bil vso vero zgubil, pa je ni mogel, ker, ako je dvomil in zametaval ene resnice, so mu druge nasproti pričale; naj bolj pa te-le: Bog se ne dá tajiti, to spričuje nebo, zemlja, ljudje, najbolj učeni ne morejo ene mušice narediti in oživiti, niti peresca na drevesu itd.

Ker ni mogel verskih resnic zavreči, si je hotel s tem vest hladiti, češ, da katoliški duhovni vse pretirajo in le preveč strašijo. Zatega del je hotel k luteranski veri prestopiti, pa pri jasnišem prevdarku se mu je nje začetnik Luter nepošten pokazal, bil mu je vzrok k odpadu napuh in mesenost. Potem se je mislil razkolnim grekom pridružiti; pa tudi njih začetek se mu ni

pravi pokazal, ker so razkolnijo napravile le grešne človeške strasti. Pri tem pa se je le pogrezoval v pregrehe. Pa vest se mu še huje zbudí, večne resnice so mu vedno pred očmi in kar ne odjenjajo. Molitev je bil opustil, le včasih se je iz nekega gnanja sem in tje Mariji prav mlačno, le iz navade priporočil; zdaj pa je začel se zatajevati, zopet moliti, v cerkev hoditi, Marijo Devico goreče klicati; ali silno je omahoval in zdelo se mu je nemogoče še kedaj se čisto poboljšati in vkoreninjene navade opustiti ter čisto živeti.

Pa neskončna je milost božja, prečudna je pomoč Matere milosti, pribežališča ubozih grešnikov. Zopet je vse spovedi ponovil do vesoljne spovedi nazaj, začel zopet k modremu spovedniku redno k spovedi hoditi. Huda vojska pa le še ni jenjala, omahovanja še ni bilo konec. (Konec sledí.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

S kmetov. (*Spoštuj hišo Gospodovo!*) Večkrat ste svarili slabo obnašanje v cerkvi, in to prav po pravici. Zakaj to je velika pregreha, katero Božja roka hudo tepe, ker Bog se nikjer ne pusti zasramovati brez kazni, še posebno pa v svoji hiši ne, to je, v posvečeni cerkvi. Veliko mladih ljudi si v cerkvi nakopije zapušenje od Boga, ker namesto da bi od Boga pred njegovim prestolom milosti prosil, ga pa ravno tamkaj žali in k maševanju draži, kjer Bog milosti deli. Kdor se v cerkvi ali pri cerkvi nespodobno obnaša, on žali sv. Trojico, zaničuje Kristusa na križu, britkosti dela Kristusovim namestnikom, in pohujšuje zbrano keršansko ljudstvo. Slišal sem že bolnika, ki je zdihoval: „o da bi bil vsaj kdo pričujoč pri moji smerti!“ Rad bi vidil, da ima kdo sočutje z njim — umirajočim. Naš Gospod je bil Bog in človek skupaj, in vendar je tudi hotel, da so imeli sočutje z Njim, ko je visel na križu in so ga judje zasramovali, ne da bi imeli z Njim sočutje. Judom podobno delajo tisti, ki Kristusa takrat in tam žalijo, kadar in kjer se zopet za nas daruje, če tudi zdaj nevidno in nekervavo; to so tisti, ki v cerkvi druge motijo, zunaj cerkve postajajo, tabak zvečijo, nočejo moliti, ampak čenčajo, se posmehujejo, po drugem spolu zijajo, se pogovarjajo, roke v žepu ali na herbtu sklenjene deržé, se v klopi gerdo in nespodobno zlecajo, se nazaj obračajo in kdo vé, kaj še vse počenjajo?!

Večkrat sem že premišljeval, kako bi se takim pregreham v okom prišlo, ker to je velika nesreča in sramota celi fari. (Pisavec misli, naj bi se za take očitne grešnike očitno v cerkvi molilo, ter bi bili s tim pretreseni (?) in sveta groza bi navdajala njih starše in družine, ter bi do tacihi malopridnih začeli svojo dolžnost spolnovati. Pomislik pa je, če bi ne bila to nekaka „demonstracija“, ki se ne zlaga z resnobo svetega kraja. Vr.)

Naj povém še nekatere žalostne posledke bogoskrunskega obnašanja nespomišljenih ljudi. Binkoštni praznik je neki mladeneč bil zaklenil žagrad in ključ uzel, da ljudje niso mogli ven; toda ni pogledal, da sv. Peter pred cerkvenimi vrati derži ključ v rokah: ravno sv. Petra dan so ga žandarji zavoljo neke tatvine memo cerkve gnali v ječo... Vidi se tedaj, kako so taki, ki se v cerkvi bogoskrunsko obnašajo, navadno tudi v družini velikih pregrehah zapopadeni.

Poznal sem človeka pred več leti, ki je bil večkrat opominjan od duhovna zavoljo slabega zadržanja v cerkvi, — še celó kri je prelival v cerkvi. Ali méra se je napolnila: neki prav slaboten ga je tako nesrečno na tla vergel, da je neprevidoma dušo izdihnil.

Še bolj očiten izgled je ta-le: Neki mladeneč iz druge duhovnije je bil opominjan in posvarjen v tuji cerkvi od gosp. duhovna; bežati pa so mogli gospod pred to zverino; ali ni minulo mesec dni, je strela v domači cerkvi med službo Božjo vdarila in zadet je bil ta mladeneč med dvema drugima, ki pa niso skupaj stali.

Kakor po mestih, tako se tudi po deželi velikrat klati živi antikrist, ki iše priprosto kmetiško ljudstvo za vero ogoljufati in za spoštovanje do duhovnov. Sami veste, koliko delajo, da bi Kristusove namestnike prav očernili; ali ta se jim težko posreči, ker še je pregovor med našim narodom: „To sem s prižnice slišal, in dosti mi je!“ Duhovnu vselej bolj verjame, kakor ko bi se stokrat kak posvetnjak pridušil.

Morebiti Vam je znano, kaj vse so počenjali pred volitvami. Tisto zimo se je okrog klatil neki kazalec, mogel je biti kak Prus, in kazal je ljudem vsaktere sleparije in spotikljivosti. Pogledat sem šel tudi jaz, pa kako se zavzamem, ko vidim neko tablo z vsakoverstnimi mukami, kako so z nateznicami glavo ljudem vlekli, sekali, jih z železnimi kavli in razbeljenimi klešami šipali. Še mnogo družih nespodobnih muk je bilo viditi na slikanih. Na mizi je bila bridka martra. Sodnik je bil v črni halji, in njegov pisar, od peklenščeka najét „Slovenec“ (!!), *) je ljudem pripovedoval, da to se je pred 50 leti godilo na Španjskem in da oni v halji so duhovni, in še veliko takih sleparij in laži. Čudno se mi je zdelo, da pusté vradnije s takimi pošastmi ljudi motiti in dražiti! Kakošen namen imajo pri tem? (Ako taki antikrist pride k vam, naj župan od njega zahteva pravico, in ako se ne more skazati, ga je treba naznaniti, kajti večkrat so celó „špijoni“ pod takimi frajmararskimi kapami. Ako pa bi tudi kazal lažnjivi prerok kako pravico; vendar precej, kadar vidite, da vero zasramuje, vsi od njega bežite, nobeden naj se z njim ne meni, nobeden naj mu nič ne dá; potem ga bo že vihar dalje nesel. Vr.)

Čudnega škvarta so tudi gospodje, ki zdaj hočejo, da naj bi še duhovsko biro ubogi kmet z denarji plačeval, ko še za davke naj večkrat nima od kod denara vzeti.

Iz Amerike. Iz naslednjega pisemca, ki so ga preč. misijonar Tomazin iz misijona med ubogimi Indijani pisali gosp. Jožefu Buhu, je očitno, kako se še zmeraj godí misijonarjem, ki so med divjaki, akoravno je Amerika sicer bogata.

Red-Lake, 8. junija 1880.

Prečastiti gospod!

Zeló sta me razveselila Vi in pa g. Fucha, da sta mi nekaj pomoči poslala. Ker mi škof za mene to leto še nič niso mogli poslati, toraj sem moral v storu (prodajalnica živeža) nekaj dolgá napraviti za naj potrebníši živež. S tem denarjem pa, ki sta mi ga Vidva poslala, mi je zdaj mogoče, nekaj dolgá v storu poplačati. Sicer za živež imamo tukaj precej rib, posebno šuke. Ali same ribe brez soli in brez zabele, in brez kruha, trikrat na dan le same ribe za živež, tega se človek tudi kmali naveliča. Torej za živež tukaj potrebujemo posebno saj malo moke za kruh, špeha za zabelo, in čaja za pitje. Ali moko v storu tukaj prodajajo kupčevavci po 6 dolarjev žakelj, špeh 15 cts. (kacih 30 sld.) funt, in čaj naj slabši po 75 cts. funt. Tako so vse reči tukaj zeló drage, vozniki jemljó po 2 dolarja za en cent od Detroitim gori. Smilijo se mi posebno otroci, ki k mojemu poduku z veseljem prihajajo vsaki dan,

ker večidel ne jejo družega, kakor neosoljene in nezabeljene ribe, in le nekterikrat malo truščinega kruha. Kadar zamorem, jim véasi malo kruha dam nekterim zeló revnim in posebno ob nedeljah takim, ki od daleč pridejo in ostanejo tukaj tudi za popoldansko službo Božjo. Če bi se kdo vaših ljudi ali farmanov nas hotel usmiliti, in nam poslati ali moke ali pa špeha, bi gotovo, jaz menim, zeló dobro delo storil, in molitev mojih šolarjev posebno, in mojih Indijanov sploh, bi mu obilno povernila vsako tako dobro delo. *) Za Vaš pripomoček za ta misijon Vam Bog poverni obilno! — Ali ste kaj pisma dobili iz Ljubljane po g. Pirc-evi smerti? Ali snabiti zopet „Danico“ dobivate? **) — Prav lepa hvala tudi za semena, ki ste mi jih poslali.

Nace Tomazin.

Iz Kaire v Egiptu, 29. rožnika. (Razne naznanila iz srednje-afrikanskega misijona. [Konec.]) Škoda, da v Malbesu ni cerkve, in mora se vselej maševati pod milim nebom. Enkrat je bil hud veter in skoraj nikakor nisem mogel z mašo naprej; sveče so vedno gasnile; kelih sem mogel z nožem obtežiti, da mi ni sv. Kervi odneslo; na sv. Hostijo pa nisem mogel nič položiti po spremenjenji in sem jo mógel vedno rokami varovati.

Ob 10 dopoldne se zopet zapusti Malbes in verne se v El-Obeid. Arabščine čversto se učiti in ob nedeljah v Malbes hoditi, to je za zdaj moje opravilo, in pozneje, ko bom arabsko umeval, bom začel vernike učiti; k temu bo pa še treba nekaj časa.

Sedaj v Obeidu zidajo lepo in tudi precej veliko cerkev; 27 metrov bo dolga, 10 metrov široka in 7 metrov visoka. Zida se iz nežgane opeke, iz persti, krita pa bo s cinom in ob stranéh po nekoliko s cinkastim plehom obdana, drugod z apnom ometana, ter bo gotovo imela terpež.

Stroške za to zidavo bodo plačali kristjani na Kordofanskem. Kakor piše gosp. Bouchard, so v kratkem času zbrali 1700 tolarjev in med tem je mudir (namestnik) Kordofanski (musulman) sam dal 200 tolarjev. Kaka dva dni je tega, sta prišla dva tergovska potnika iz El Obeida in sta nam tukaj sama pravila, da cerkev utegne zdaj že biti dodelena. Ravno ta dva sta naznanila prav veselo upanje o misijonu v Džebel-Nuba, in da se je število kristjanov o veliki noči ondi gori pomnožilo. (S tem misijonom ni poštné zveze, zato imamo od tam redke naznanila; Džebel-Nuba je šest dni popotovanja daleč od El-Obeida.)

Zalostno je, da je El-Obeid zopet smert obiskala in tam pograbila že drugo misijonsko redovnico.

V Kairi smo 10. rožnika dobili prirastek misijonski; prišli so: iz Rima (koleg. Mastaj) Don Paolo Rossignoli (mašnik), potem dva rokodelca iz Verone, in dva katehista.

To jesen pojde od tod (iz Kaire) misijonska odprava kacih 25 ljudi, in oskerbljen bode zlasti mladi misijon Džebel-Nuba. Dalje so našli prav vgoden kraj ob Višnjevi reki in Monsign. Komboni-a je volja tudi ondi gori zasaditi Križ Kristusov. Dobrotljivi Bog daj vspéh vsim tem osnovam!

S tem, mislim, sem Vam naznanil bistvene reči iz našega misijona. Ako zopet v kratkem pridejo kake naznanila, ne bom mudil jih darežljivim Kranjcem spo-

*) Mi pa naj smemo pristaviti: Ako kdo pošilja kake radovoljne darove za ameriške misijone, bi utegnilo prav biti, da bi posebej za gosp. Naceta Tomazina blagovolil kaj odločiti.

Vr.

**) Zdaj se bo zopet začela pošiljati preč. gosp. Buhu.

Vr.

*) Sram ga bodi satanovega mešetarja!

ročiti, dokler me ne doide sreča iz vikarijata samega
Vam pisariti.

Pritežni misijon priporočam Vam v memento in
blagodušnim Kranjcem v bogoljubno molitev.

Janez Dichtl.

Svetima apost. Petru in Pavlu.

(Prosto poslov.: „Cec.“)

Junaka, kinč aposteljnov!
Blaženstva polna, vsih darov,
V god vaj'ne zmagošavnosti,
Vsa cerkev vama čast glasi.

Nebeški Mojster vaju zbral,
In z Duhom svojim je navdál,
Da ródom vsim navdušena,
Uk sveti naznanujeta.

Zmagavca bila sta povsod, —
Z mučenstva palmo ála od tod,
Kjer vlada Jezus, Kralj časti,
Ki vama vence sam delí.

Na vaju stebra stavljena
Je Cerkve moč preslavljenja,
Pred stolom milega Boga
Goreče zánjo prosita.

Čuj, mili Jezus! nju prošnje,
In bodi močna bramba njé;
Razširi jo čez zemljo vso,
Ti v večí slavo vmiri jo! —

Radoslav.

Steti Alojzij (Vekoslav).

(„Cantate“ str. 111.)

Navdušeni pozdrav
Doní ti iz nižav,
O sveti Vekoslav!
Ti moj si pomočnik,
Pri Bogu besednik,
O sveti Vekoslav!

Kot limbarček cvetoč,
Med ternjem smehljajoč,
O sveti Vekoslav!
Se serce ti žari
Nebeške čistosti,
O sveti Vekoslav!

Ti cvét nedolžnosti,
Ti vzor pohlevnosti,
O sveti Vekoslav!
O daj, da ti sledim,
Lepó čistó živim,
O sveti Vekoslav!

Zatrí v men' vsako zlost,
Napuha visokost,
O sveti Vekoslav!
Me vari noč in dan,
Da zvést bom, Bogu vdan,
O sveti Vekoslav!

V Božjem strahu naj
Živim, ko ti kedaj,

O sveti Vekoslav!
Za Božjo čast goréč,
V pobožnosti rastéč,
O sveti Vekoslav!

Preljubljeni svetnik,
Ti bodi moj vodnik,
O sveti Vekoslav!
V življenju vsaki čas,
Po smerti v rajski kras.
O sveti Vekoslav!

Radoslav.

Razgled po svetu.

Sad kulturne borbe na Pruskem. Pruska vlada preganja že več lét katoličane tako, da je v dušnem pastirstvu že 1100 služb izpraznjenih. Vendar se pa ta vlada ne sramuje terditi, da vse pomanjkanje duhovnov nima nobenega vpljiva na ljudsko nravo. Da je ta terditev gola laž, razkazuje in pričuje berolinski sodnijski časnik s številkami. Ta vladni časnik dokazuje, da je bilo četrto leto kulturne borbe, to je l. 1877, na Pruskem 2340 samomorcev; sodnijskih preiskav je bilo v tistem letu 834 tisoč, t. j. 200 tisoč več kot v prejšnjih letih. Kaznovanih je bilo: 890 oseb zavolj krive prisega, 1969 zavolj hudodelstev zoper nravo, 9000 zavolj razžaljenja časti, 13.000 zarad kaljenja očitnega mirú, 15.000 zavolj telesnega poškodovanja, 47 zavolj tatvine, 885 zavolj umora in uboja, 3000 zavolj goljufije, 1022 zavolj ponareje pisem itd.; vse to v enem letu v državi kulturne borbe! Številke govore glasnejše, kot zamorejo besede govoriti.

Na Pruskem znaša množitev hudodelstev v zadnjih 5 letih 40 %, in v glavnem mestu Berolinu so se številke podvojile. — L. 1873 je bilo na Pruskem 652 tisoč obsojenih; l. 1878 pa že 868 tisoč! Jetnišnica v Bohumu je imela l. 1872 356 jetnikov, l. 1878 pa 2140. Od porotne sodnije kaznovane hudodelstva so se od l. 1871 pomnožile za 100 %, hudodelstva zoper nravnost pa za 294 %. — Posebno se pa razodeva kulturna borba v pešanji vere, in obdivjanju ljudstva. V Berolinu tako rekoč ni več sledi bogaboječnosti; brezverstvo je povsod na dnevnem redu. Izmed 100 zakonov jih je le 31 cerkveno blagoslovljenih in zmed 100 otrok le 42 keršenih!

Še bolj očitno se kaže društveno spridenje pri sklepanju zakonov. V protestanškem Berolinu ni nič redkega, da se kdo zaporedoma poroči s tremi, štirimi baburami in se potem zopet od njih dá ločiti brez družega vzroka, kakor da se z njimi ne more porazumovati. — Tako zabrede ljudstvo, pri katerem zarad liberalstva gine vera! Liberaluhi psujejo papeža in duhovne s „černo gardo“, in njegove vladarje s „črnim gospodarstvom“; toda poznamnjane številke so grozne črne pike, po katerih se smé prusko vladanje po vsi pravici imenovati „černo gospodarstvo“. Današnje brezverske šole pod liberalnimi povsod delajo, ne le črnih pik, ampak strahotno črne oblake živinskih ostudnost in hudobij, zlasti pri šolski mladini ni velikrat še pri smerkovih pobaiinih! Zgledov ni treba hoditi iskat na Prusko, zadosti jih naznanjajo domači časniki, sodnijske preiskave itd.

Angleško. Pod napisom „zanimivo iz Angleškega“ nam eden ameriškanskih listov pripoveduje vesele zadeve iz velike Britanije. Med možmi, ktere je novo angleško ministerstvo povzdignilo na visoke stopnje, je za katoličane naj bolj važen spreobrnjenec markiz pl. Ripon, ki je postal podkralj v jutrovi Indiji. Previditi je bilo,

da svojega prijatla, ki se je v raznih službah pri svitlih zmožnostih tako posebno skazoval izvrstnega državnika, bode Gladstone postavil v kako posebno službo. Angleški listi pravijo, da Riponu je bilo na ponudbo poglavarstva Irskega ali pa Indije. Na prvi pogled bi bilo misliti, da v Dublinu bi bil Ripon med katoličani ravno na pravem mestu in katoliško Irsko bi ga bilo sprejelo z nezmernim veseljem. Ker se je pa sam za Indijo odločil, je pri svojem jasnem umu mógel že previditi, da v Indiji bode več storil za dobro reč, posebno za katoliške misijone.

Sprejetjem katoliške vere se je bil Ripon odrekel naj slavniji službi lord-predsednika skrivnega sveta; od tistega časa je velikodušni mož preslavni svoj dar govorništvu in ravno tako svoje veliko premoženje obračal v prid katoliške Cerkve. Mora se reči, da Bog sam je tega velikega moža iz posebnih namenov dal katoličanom.

Posebno pa imajo katoliške šole njegovi neutrudljivi delavnosti veliko dobrega zahvaliti. Imel je vsako leto po naj razniših krajih govore o šolskem vprašanju in potrebi, da olikovanje se mora goditi na podlagi verskih načelstev, pa o nasprotji med versko in brezversko šolo. Kdor te govore zvesto prebira, mora stermeti, kako globoko spoznanje in vednost ima Ripon v tej reči.

Ne davno je rekel, da strah kacega novega napada na šole je zgoli prazna dozdeva, in to je boječe duhove mnogotero vpokojilo, akoravno se ne tají, da od sedanjega načelnika pri šolstvu, Mr. Mundella-ta, ni nič prida pričakovati, ker je ukožen „sekularist“, t. j. gulež nespametnega brezverskega šolstva.

Razun Ripon-a je spomina vredno tudi to, da lord-kancler na Irskem je postal izvrstni katoličan Lord O'Hagan.

Sv. Oče so prešnjega predsednika št. Edmundovega vstava, dr. James-Laird-Patterson-a (spreobrnjenca iz Oxfordske šole), izvolili škofa v Emavs u i. p. i. Ta gospod je mnogostransko olikan in plemenitega obnašanja. Kardinal Manning ga je o svoji pričujočnosti v Rimu posvetil, in bode njegov pomočnik v Londonu.

Cvet in sad sveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Učenec se Mariji Materi Božji, kateri se je poprej priporočal, priserčno zahvaluje, da je šolo dobro izveršil. —č.

Št. 2. Dve osebi naznanjava zahvalo Naši ljubi Gospej prečisti Devici Mariji za večkrat zadobljeno zdravje, in tudi letošnjo spomlad, v zeló težavnih boleznih, sva na nje pomoč z devetdnevno zopet terdno zdravje zadobile.

V Terziču, 16. mal. serp. 1880.

M. Z., J. K.

Št. 3. V veliki britkosti sem se Jezusovemu in Marijnemu Sercu priporočila, da bi svojo ljubo sestro dobila še živo, v čemur sem bila tudi uslišana v svojo posebno tolažbo; toraj bodi s tem očitno naznanjena obljubljenah zahvala. Enako moja druga sestra A. naznanja serčno zahvalo N. lj. G. za naglo pomoč v bolezni, od ktere je bila napadena, pa naglo rešena.

H. Tomanova.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Bolna deklica. — Že štiri leta bolni očem, da bi se ozdravili. — Na očéh prav hudo bolna za pomoč in voljno poterpljenje. —

Nevarno bolna za pomoč. — Mladeneč pri volitvi stanú. — Več sanemarnjenih za posebno pomoč ter spreobrnjenje. — Ponižanje prederasnih skrunivcev dni Gospodovih. — Mladeneč, v zeló nevarni bolezni, se priporoča v molitev k Naši ljubi Gospej presv. Serca. Ako se ozdravi, se razglasi zahvala po „Danici“. — Že tri leta bolan mož, ki ne more zdravja zadobiti, za zdravje. — Slaboveren in posvetnim strastim, slabim društvom vdan mož.

Bratovske sadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec mali serpan 1880.

I. Glavni namen: Izročenje vesoljnega sveta v naj svetejšo Jezusovo Serce za splošno spreobrnjenje.

II. Posebni nameni:

26. mal. serp. Sv. Ana, mati B. M. D. Priporoč.: Duhovnika št. Ožbolska (372 d.). Katoliške matere in lepa izreja njih otrok. Keršanski namen pri nastopu v zakon.

27. Sv. Pantaleon m. Pripor.: Duhovnika Sv. Planine B. M. D. (158 d.). Novomašniki, zlasti naše škofije. Odpravljenje žganjarije in kletvinje, zlasti v neki duhovniji.

28. Sv. Viktor pap. Priporoč.: Dek. fara Šmarija (3352 d.). Razsvitljenje krivovercev in ponižanje sovražnikov sv. Cerkve. Obilno obiskovanje popoldanske Božje službe.

29. Sv. Marta, sestra sv. Magdalene in sv. Lazarja. Priporoč.: Duhovnika sv. Vida pri Zatičini (5284 d.). Keršanski posli. Skerb za edino potrebno.

30. Sv. Julita muč., zavolj sv. vere v ogenj veržena. Pripor.: Duhovnika sv. Tilna v Višnji gori (2470 d.). Stanovitnost v veri in čistosti. Obvarovanje krivic, krivih priség in laži pred sodnijami.

31. Sv. Ignacij Lojoljan. Priporoč.: Fara ss. Kozma in Damijana na Kerki (2303 d.). Zoper preganjanje jezuitov, zlasti na Francoskem. Spreobrnjenje slepih sovražnikov sv. Cerkve in katol. redov.

Mesec vel. serpan.

1. vel. serpana. Enajsta nedelja po Bink. Evang.: Ozdravljenje gluhomutca (Mark. 7). Verige sv. Petra. Priporoč.: Štopiška fara M. D. Pomočnice (3356 d.). Rešenje sv. Očeta in sv. Cerkve. Obilen sad Porcijunkule.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Razstava izdelkov za ubožne cerkve, ki je bila pretekle dni v nunskem velikem parlatoriju, je kazala, da je društvo zopet velik napredek storilo v preteklem letu. Bilo je število izdelkov, ako se nam prav dozdeva, veliko večje, točnost v vsih ročnih delih pa posebne hvale vredna, in tudi nekaj posebno lep red v razstavljenih rečeh smo spazili, kakoršnega druge leta nismo vidili. Zares, posebne hvale je vredno vodstvo in delavne roke gorečih gospej, gospodičin in vsih vdeležnikov, ktere Bog poplačaj za tako blago skerb!

Kakor vsako leto, tako upamo dobiti tudi letos natanki zapisnik vsih izdelkov in obdarovanih cerkev?

Cerkveno. Morebiti bo komu vstreženo, ako omenimo: V rožnih ulicah se po znižani ceni dobite, podobni (kipa): Kristus (brez križa), 5 čevljev visok (30 gl.); ravno tako 4 čevlj. vis. (22 gl.) — Tudi je ravno tam

tabernakelj v rimskem zlogu, na 8 stebričih, s kuplo, 6 čevlj. vis. in 4 č. šir. (40 gl.; namesto 80 gl.) G.

Deželni predsednik gospod Winkler se je vernil z Dolenjskega, koder je pregledoval kraje od toče poškodovane. Bil je po zasluženji povsod zelo slovesno sprejeman.

Zbirke za pogorelce v Kamniku pri Pres., kolikor je prišlo do 17. jul., namreč: 76 gl. 47 sld. in 3 velike tol., skup 82 gl. 47 sld., smo oddali gosp. Jož. Jeriču, kateri je na prošnjo č. g. župnika v Preserjih N. Podobnika pri gosp. tergovcu Sovanu po močno znižani ceni nakupil veliko število kecev in razne robe za malek ubogim pogorelcem. Zbirke se nadaljujejo.

Lepo djanje. Vitez Gutmansthal-Benvenutti je tukajšni hiralnici podaril 20 gl. s tem namenom, da naj se o kakih posebnih dnevih ubogim v jedi kak priboljšek napravi. Ubožce razveseliti je gotovo lepo djanje!

O „Iledertafelerski božji poti“ na Šmarno goro je polno govorce. Teško je o tem pisati, dokler se gotovost ne vé; zadosti napačno pa bi bilo, ako bi katoličan v dan Gospodov šel tako daleč samo mokro srajco sušit, ne pa morebiti k sv. maši, s čimur bi prelomil veliko božjo in cerkveno postavo.

† **V Škofji Loki** je 16. t. m. umerl č. g. Juri Zabrezovnik, duh. v pokoju. Bil je naposled 16 let beneficijat pri Materi Božji v Kropi. Zelo pobožnega, ponižnega in postrežljivega gospoda je vse visoko spoštovalo; vsaki ga je rad imel, kdor ga je poznal. R. I. P.

Iz Boh. Bistrice, 13. jul. 1880. (*Poterdilo.*) Z naj veči zahvalo poterjujem resnični prejem 50 gl. darovanih za tukajšno cerkev od neimenovane dobrotne roke. Naj premilostljivi Bog v bogato povernitev napolni tako milodarno roko z višimi dobrotami in nam odpre še več drugih v podporo cerkvenega dela!

J. Mesar, župnik.

Božja pot sv. Jošta na Gorenjskem. (Konec.) Svetih maš je bilo: Leta 1730 221, l. 1731 1236, l. 1732 2478, l. 1733 2714, l. 1734 2402, l. 1735 2533, l. 1736 2594, l. 1737 2375, l. 1738 2671, l. 1739 2588, l. 1740 2219, l. 1741 1808, l. 1742 1409, l. 1743 1805, l. 1744 1691, l. 1745 1640, l. 1746 1509, l. 1747 1794, l. 1748 1804, l. 1749 1537, l. 1750 1665, l. 1751 1379, l. 1752 1775, l. 1753 1753, l. 1754 1622, l. 1755 1880, l. 1756 1870. Večkrat je v tej cerkvi na dan bilo po 30–40 ss. maš, posebno o ponedeljek, ker je bil ta dan privilegiran za duše v vicah. — Ob času Jozefinstva se je ta božja pot opuštati jela; v ta čas spada tudi zatertje samostana kapucinov Kranjskega mesta.

J. Dolenc.

Iz Gorice. Kakor je bilo že poročano, je bil pred kratkim dr. Alojzij Zoro, prof. in vodja tukajšnega semeniša, imenovan za pravega kanonika stolne cerkve; sedaj pa je dr. Evg. Valussi, tudi prof. v istem semenišu in derž. poslanec, imenovan za naslednika ranjcega prošta barona Codellija.

Iz Gorice, 19. jul. (*Poterdilo.*) Sl. vredništvo časnika „Danice“ v Ljubljani je oddalo zboru za podporo stradajočih družin 4 gl. 80 sld.

Blagajnik: A. Pavletič.

Duhovske spremembe.

V goriški nadškofiji: Č. g. Ivan Rejec, vikar v št. Tomažu, je prišel za vik. v Doberdob; č. g. Ivan Dugulin, vikar v Oblokah, za kurata v Ajdovšino; č. g. Mart. Zucchiatti, vikar v Gradnem, za kurata k sv. Roku v Gorici.

V Poreško-Poljski škofiji: Preč. g. Ant. Gergorič, župnik v Filipanu, se je podal v pokoj, in duhovnija je raspisana; ravno tako duhovnija Fazanska. Č. g. Jan. Barbalic, korvik. in duh. pom. v Poreču, je postal administrator duhovnije sv. Dominika pri Labinu. Njegov namestnik v Poreču je č. g. Mih. Ciceran, dosedaj v pokoju. Umerl je 30. rožn. v Rubinu v samostanu č. o. Frančiškanov č. P. Jan. Aleksander Beneški, star 75 let, ki si je veliko zaslug pridobil z delom v vinogradu Gospodovem. Bil je v dolgi bolezni izgled naj pohlevniši poterpežljivosti in lepib družib čednost. R. I. P. Č. g. Mih. Semelič je šel na dva mesca v pokoj. (Opomba. Kolikor vemo, je tudi v Poreški škofiji pomanjkanje duhovnov in mladeneč, kateri se hoče zares Bogu in svojemu bližnjemu darovati, naj bi poslal zadevno prošnjo milg. škofu dr. Jan. Glavina-tu v Poreč, če tudi ni osme šole izdelal z naj boljšim vspehom, ker o pomanjkanji se dá tudi nekoliko prizanesenje dobiti, kolikor nam je znano. Vr.)

Dobrotni darovi.

Za Dolenjce s točo poškodovane: Popravek: V št. 28 naj se bere: Farani v Mekinah 12 gl. 8 kr., namesto 7 gl. 8 kr., kakor je stalo po pomoti. — Stara Loka po preč. g. dek. Mat. Kožuhu 12 gl. — Iz Rudnika zbirka 6 gl. 50 sld. po č. g. župniku A. K. — S Kerke po č. g. župniku J. Zorc 10 gl. — Neimen. 2 gl. — Iz Kolovrata č. g. Ant. Zorman s farani 12 gl. 50 sld. — Č. g. Mart. Molek 3 gold. — Č. g. Jož. Merzel iz Toplic 2 gl. 50 sld. — Iz Bukovšice č. g. župnik Jan. Demšar 10 gl. — Št. Lorenc po č. g. župn. Ant. Hočvarji 6 gl. — Iz Mengša po č. g. župniku Iv. Zorc 10 gl. — Ledine po č. g. župn. J. Demšarji 3 gl. — Gora 4 gold. — S Kovorja po č. g. župn. J. Pretnarji 2 gl. — Iz Kostanjevice od duhovščine in farmanov 12 gl. 30 sld. — S Štange po č. g. župn. Mih. Saje-tu 2 gl. 90 kr. (Op. Za „90 kr.“ niste določili kam s njimi, toraj smo jih tukaj pridjali; če ni prav, prosimo, naznanite. Vr.)

Za pogorelce v Kamniku pri Preserji: Iz Mengša po č. g. župniku Iv. Zorc 20 gl. — Stara Loka po preč. g. dek. Mat. Kožuhu 12 gl. — Smladnik po č. g. župn. Ant. Klemenu 17 gl. — Pn. kan. dr. A. Čebašek 5 gl. — G. J. M. 2 gl. — Neimen. 2 gl. — S Kovorja č. g. župnik Jož. Pretnar 7 gl. — S Planine č. g. župn. Fr. Rihar 6 gl. — S Kriškega č. g. župnik M. Korošic 5 gl.

Za sv. Očeta: Iz Šmarije po pn. g. dekanu Drobniču 20 gl. 35 sld. — Stara Loka po preč. g. dek. Mat. Kožuhu 26 gl. — Mart. Friškovic 1 gl. — Škofja Loka po čast. g. župniku Bl. Šokliču 28 gl. — Ljubenska fara s č. g. župnikom J. Teranom 8 gl. — Č. g. župnik Ant. Jerina 1 tol. za 2 gl. — S Štange po č. g. župn. Mih. Saje tu 2 gl.

Za bratovščino N. lj. Gospe presv. Serca: Udje bratovšine po č. g. župn. M. Lavriču iz nove Oselice 4 gl. 40 sld.

Za afrikanski misijon: A. Merhar 1 gl. — Preč. g. Jakoslav 10 gl.

Za stradajoče na Jutrovem: Preč. g. Jakoslav 10 gl.

Za sv. Detinstvo: Č. g. Jarc iz Leskovca 5 gl. — Preč. g. k. Jakoslav 10 gl.

Za dobre namene: Šentvičan 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. P. v št. V.: Storili smo po Vaši želji in pošlje se Vam naznanjeno števil. Iskrena hvala!